

De réir na dteangeolaí, bhí an-chosúlacht ag deilbhíocht na n-ainmfhocal le deilbhíocht na bhforainmeacha sa bhunteangain Indo-Eorpach. Nílím ag rá go mbíonn na hinfilleacha mar an gceanna i gconai; uaireanta bíonn agus uaireanta eile, tá difríocht eatarhu. Mar shampla, sa Ghearmáinis: "Ich sehe den Boten, ich sehe ihn" Chim an teachtaire, chim é. (An cuspoireach), ach "ich danke dem Boten; ich danke ihm" Tugaim mo bhuíochas don teachtaire, tugaim mo bhuíochas dó. Agus má deirimid "fear" in áit "teachtair", níl aon chosúlacht eatarhu in aon chor: "ich sehe den Mann; ich sehe ihn". Ach cé nach bhfuil cosúlacht san infilleadh féin, is gnách go mbíonn uimhir agus úsáid na dtuiseal mar an gceanna, ná, mura mbíonn, go mbíonn deilbhíocht an fhorainm níos aimhreití. Sa bhunteangain, mar a scríobh mé san alt deireanach, bhí ocht dtuiseal ag ceachtar acu. Is mar sin ata an scéal i gcuid de na teangacha atá beo fé láthair, ach amháin nach bhfuil aon teanga ann leis an sistéam iomlán go díreach mar a bhí sé san Indo-Eorpais. Níl sin le rá gur chaill siad go léir cuid de na tuisil; uaireanta tá breis agus ocht dtuiseal acu; tá naoi dtuiseal ag Ossetis, mar shampla, (teanga a labhairt sna sléibhte Cácaiseacha), ach sistéam nua ar fad atá sna teangacha úd. Mar shamplaí, ó theangain ina bhfuil an sistéam cuíosach cosúil leis an Indo-Eorpais, seo dhíbh deilbhíocht ainmfhocail agus forainm sa tSeirbis: "On je čovek" Is fear é. (An tainmneach), "Vidim čoveka; vidim ga" Chim an fear; chim é. (An cuspoireach), "Ova knjiga je za čoveka; za njega" Is don fhear (dó) an leabhar seo. (An ginideach), "Dao sam ga čoveku; dao sam mu ga" Thug mé don fhear é; thug mé dhó é. (An tabharthach), "Otišao sam sa čovekom; sa njim" D'imigh mé leis an bhfear; leis. (An ionstraimeach), "Govorim o čoveku; o njemu" Labhairim mar gheall ar an bhfear; mar gheall air. (An réamhfhoclach.)

Ach pé scéal é, is gnách sna teangacha Indo-Eorpacha go mbíonn deilbhíocht an fhorainm idir cosúil le deilbhíocht an ainmfhocail na níos simplí. Taobh amuigh de na teangacha Ceilteacha, níl eolas agam ach ar aon eisceacht amháin, agus saghas leath-eisceacht í sin: sa Pheirsis. Sa teangain úd, cuirtear "-ra" i ndiaidh gach fhorainm sa tuiseal cuspoireach, mar shampla: "U mard ast" Is fear é. "U-ra didam". Chim é. Ach ní cuirtear an t-infilleadh seo (má's fíor infilleadh in aon chor é) ach i ndiaidh ainmfhocail deimhní, mar shampla: "Mard didam" Chim fear éigin. "Mard-ra didam" Chim an fear.

Ach nuair a féachaimid ar na teangacha Gaelacha, tá scéal eile ar fad againn. Tá fíor-dhíochlaonadh na n-ainmfhocal ann, gan amhras, le ceithre thuiseal (cuig sa tSean-Ghaeilge), ach níl lorg ar bith le fáil ó fíor-dhíochlaonadh na bhforainm. Níor chóir dhuinn, fíor-dhíochlaonadh, a thabhairt ar an difríocht idir "sé" agus "é", mar níl sa chás úd ach foirm chónascach (sé) go díreach i ndiaidh an bhriathair mar suibíocht, agus foirm dheighilteach i ngach áit eile.

Ach anois, is dócha go bhfuil an léitheoir ag cur ceiste air féin, cé'n fáth go bhfuil an neamhchosúlacht seo le fáil sna teangacha Ceilteacha amháin? Is é an céad smaoineamh a thiocfadh le duine ná go bhfuil foshraith éigin ag obair annseo. Is furasta, de réir roinnt de na teangeolaí, a mhilleán a churar